

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2015CC643 a en b
Zaaknummer Klachtencommissie 2013W1032 (1) en (3)

datum uitspraak 03/10/2016

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. S. van Schaik, advocaat te Uden,

te voldoen door:

de Congregatie van de Zusters van Barmhartigheid,
gevestigd te [plaats],
hierna te noemen: verweerder,
bijgestaan door: mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door twee personen verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 4 juni 2015, tezamen met twee adviezen van de Klachtencommissie:

- a. het advies van 9 maart 2015 met zaaknummer 2013W1032 (3), waarin het seksueel misbruik gepleegd door [naam aangeklaagde] (hierna: [aangeklaagde 1]) gegrond is verklaard en
- b. het advies van 31 maart 2015 met zaaknummer 2013W1032 (1), waarin het seksueel misbruik gepleegd door wijlen [burgerlijke naam aangeklaagde] (hierna: [aangeklaagde 2]) gegrond is verklaard.

Tevens zijn ontvangen de brieven ingekomen op 24 maart en 22 april 2015, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen zoals vermeld in beide voornoemde adviezen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is eveneens door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 10 september 2015 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd bij brief van 11 april 2016. Verweerder heeft bij brieven van 18 februari en 18 mei 2016 gereageerd.

1.2 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar adviezen zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in de adviezen van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik dat verzoeker door twee personen is aangedaan.

Verzoeker is tezamen met zijn broers en zussen in [jaartal]/[jaartal] uit huis geplaatst. Rond [jaartal] is verzoeker in [internaat] in [plaats] geplaatst. Rond [jaartal] is verzoeker samen met zijn [familielid] naar een pleeggezin gegaan.

Seksueel misbruik door [aangeklaagde 1]

2.a Aangezien verzoeker last had van bedplassen, controleerde [aangeklaagde 1] geregeld of daar bij verzoeker sprake van was. In dat kader heeft zij verzoeker seksueel misbruikt. Als bleek dat hij in bed had geplast, of om dit te controleren, trok [aangeklaagde 1] aan verzoekers penis of kneep zij in zijn penis of testikels, terwijl dat niet noodzakelijk is om vast te stellen of een kind in zijn broek heeft geplast. Ook als het als straf zou zijn bedoeld, levert dit geen rechtvaardigingsgrond op voor dergelijke handelingen, aldus de Klachtencommissie in haar advies.

Dit seksueel misbruik, te weten het knijpen in de penis/testikels of er aan trekken, vond regelmatig, maar niet dagelijks, plaats gedurende de periode van [jaartal] tot [jaartal]. Het waren handelingen die pijnlijk waren voor verzoeker en bij verzoeker leidden tot angst.

Seksueel misbruik door [aangeklaagde 2]

2.b Verzoeker is ook door [aangeklaagde 2] seksueel misbruikt. Ook hier betrof het seksueel misbruik dat plaatsvond in het kader van een controle op bedplassen. [aangeklaagde 2] heeft bij die gelegenheden geknepen in en getrokken aan het geslachtsdeel (penis en balzak) van verzoeker. Dit vond onder meer plaats bij wijze van straf. De Klachtencommissie heeft niet precies kunnen vaststellen wat de duur en de frequentie zijn geweest van het seksueel misbruik, maar zij is er van uitgegaan dat verzoeker vanaf ongeveer zijn vierde jaar (begin [jaartal]) tot zijn vertrek van [internaat] (eind [jaartal]) op de jongenszaal heeft geslapen waar [aangeklaagde] min of meer de vaste nachtzuster was. De controles in het kader van het bedplassen en het daarmee samenhangende seksueel misbruik door [aangeklaagde 2] hebben gedurende bovenvermelde periode met zeer grote regelmaat plaatsgevonden. Verzoeker was bij aanvang van het seksueel misbruik ongeveer 4 jaar oud.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van twee niet meer voor bezwaar vatbaar schriftelijk adviezen van de Klachtencommissie, zoals vermeld onder 1.1. a en b, gegeven naar aanleiding van de klachten van verzoeker, die gegrond zijn verklaard. Ook zijn de adviezen van de Klachtencommissie voorzien van de schriftelijke beslissingen van verweerder tot overname van deze adviezen.

3.2 meerdere daders

In de onderhavige aanvraag sprake is van seksueel misbruik verricht door meerdere, te weten twee daders (hierna te noemen: meerdaderschap).

In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dat kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, aanspraak heeft op één vergoeding en dat deze vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,--. Blijkens de toelichting op de Compensatieregeling (paragraaf De categorieën, 4e alinea) geldt alleen de hoogste categorie in het geval dat het seksueel misbruik door meerdere daders binnen verschillende categorieën valt.

De Compensatiecommissie ziet geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen een bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie. Het enkele feit dat sprake is van misbruik door meerdere daders, ziet de Compensatiecommissie wel als een verzwarende omstandigheid, die in zijn algemeenheid tot uitdrukking kan komen in de categorie-indeling of in het uit te betalen bedrag.

3.3.a. *categorie-indeling algemeen* Op basis van de Compensatieregeling kan alleen het daadwerkelijk voorgevallen en gegrond verklaarde seksueel misbruik bepalend zijn voor de toe te passen categorie-indeling. Dit betekent dat andere grensoverschrijdende handelingen, waar verzoeker zich eveneens over beklagt (zoals fysiek geweld alsmede een tekort aan liefde en geborgenheid), voor de categorie-indeling van het onderhavige seksueel misbruik geen relevante factor kunnen zijn. De Compensatiecommissie kan dus alleen het gegrond verklaarde seksueel misbruik dat door de [aangeklaagden 1 en 2] is gepleegd (met in achtneming van het vermelde onder 3.2) leidend laten zijn voor de categorie-indeling.

3.3.b *indeling misbruik door de [aangeklaagden 1 en 2]* Gelet op het jegens verzoeker door de beide [aangeklaagden] gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2.a en 2.b en gelet op het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat een indeling in categorie 3, zoals nader omschreven in artikel 5 sub 3 van de Compensatieregeling, met betrekking tot het seksueel misbruik van de beide [aangeklaagden] afzonderlijk beschouwd, in beide gevallen haar juist voorkomt. In beide gevallen is namelijk sprake geweest van betasting van intieme delen gedurende een langere periode.

3.3.c *conclusie categorie-indeling* Het voorgaande, in het bijzonder het overwogene onder 3.2, brengt met zich dat de Compensatiecommissie het misbruik door de [aangeklaagden 1 en 2] gezamenlijk beoordelende, de aanvraag van verzoeker indeelt in categorie 3.

3.4 Volgens artikel 5 van de Compensatieregeling en de toelichting daarop kan eerst sprake zijn van een vergoeding in categorie 5, indien sprake is van 'substantiële vermogensschade' en 'geen gerede twijfel' bestaat over het causaal verband tussen deze vermogensschade en het seksueel misbruik.

Gelet op de hierna onder 4 aangevoerde redenen, kan daarvan naar het oordeel van de Compensatiecommissie in het onderhavige geval niet gesproken worden, hetgeen met zich brengt dat de onderhavige aanvraag om die reden definitief ingedeeld dient te worden in categorie 3. Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik.

standpunt verzoeker

4.2 Op verzoek van de voorzitter van de Compensatiecommissie bij brief van 10 september 2015 is namens verzoeker bij brief d.d. 11 april 2016 (opgesteld door mr. Van Schaik) de vermogensschade van verzoeker nader toegelicht. Kort samengevat wordt het navolgende gesteld.

Verzoeker is na de lagere school (waar hij eenmaal heeft gedoubleerd) naar [het lager beroepsonderwijs] gegaan die hij in [jaartal] heeft afgerond. Hij heeft in de jaren daarna uiteenlopende banen gehad, terwijl hij ook een periode aanspraak heeft moeten maken op een bijstandsuitkering omdat zijn werkgever failliet was gegaan. In [jaartal] heeft hij een ongeluk gehad dat leidde tot zijn gedeeltelijke ([getal]%) arbeidsongeschiktheid. Vanaf [jaartal] is hij volledig arbeidsongeschikt. Wel heeft hij in [jaartal] alsnog een diploma als '[beroep]' behaald aan de Hogeschool. Sinds [jaartal] is hij gestart met een eigen bedrijf met behoud van zijn arbeidsongeschiktheidsuitkering

In de hypothetische situatie dat hij niet zou zijn misbruikt, zou verzoekers arbeidzaam leven gunstiger zijn verlopen. In dat geval zou hij allereerst hoger zijn geschoold en zou hij de [opleiding] hebben gevolgd en in die hoedanigheid werkzaam zijn geweest.

Dat dit niet zo gelopen is, wijt verzoeker aan het onderhavige seksueel misbruik dat hem destijds is aangedaan en de niet te onderschatten psychologische gevolgen daarvan.

Hij heeft jarenlang (in feite tot op heden) gekampt met de gevolgen van hetgeen hem is aangedaan en dit heeft sterk belemmerend gewerkt op zijn leerprestaties destijds. Verzoeker heeft in aanleg meer in zijn mars dan dat hij in zijn leven heeft kunnen laten zien. Hij is gediagnosticeerd met een posttraumatische stressstoornis. Hij is weliswaar vanaf [jaartal] uitgevallen met lichamelijke klachten, maar de aan het seksueel misbruik gerelateerde psychische problemen hebben in grote mate bijgedragen aan het voortduren van deze arbeidsongeschiktheid. Al met al is er sprake van een causaal verband, aldus verzoeker, tussen enerzijds zijn scholingsniveau, het niet als [beroep] opgeleid zijn en het voortduren van zijn arbeidsongeschiktheid en anderzijds het onderhavige seksueel misbruik dat hem in zijn jeugd is aangedaan.

De daardoor gederfde inkomsten overschrijden de maximaal te adviseren compensatie. Daarnaast heeft het seksueel misbruik ook geleid tot leed in zijn persoonlijk leven. Hij heeft zijn huwelijk zien stranden en hij kampt nog immer met de psychische gevolgen van het seksueel misbruik

Samenvattend begroot verzoeker zijn misgelopen inkomsten en pensioenopbouw op meer dan de maximaal te adviseren compensatie, reden waarom verzoeker dan ook in aanmerking wenst te komen voor de maximale compensatie.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brieven van 18 februari en 18 mei 2016 (beide opgesteld door mr. Baetens) gereageerd en -kort samengevat- het volgende gesteld. Verweerder heeft het causale

verband tussen enerzijds het destijds niet zijn opgeleid tot [beroep] en niet als [beroep] werkzaam zijn en anderzijds het seksueel misbruik bestreden.

Voorts wijst verweerder op het ongeluk dat verweerder in [jaartal] is overkomen en dat heeft geleid tot 14 [operaties]. Het is denkbaar dat verzoeker -zo hij al begonnen zou zijn met een opleiding tot [beroep]- deze opleiding niet zou hebben kunnen afmaken gelet op de [soort]klachten.

Verweerder concludeert dan ook dat sprake is van seksueel misbruik dat ingedeeld dient te worden in categorie 3 omdat van substantiële vermogensschade zonder gerede twijfel toerekenbaar aan het seksueel misbruik niet is gebleken.

overwegingen Compensatiecommissie

4.4 Vooropgesteld wordt dat uit het relaas van verzoeker blijkt dat hij - afgezien van het seksueel misbruik - tijdens zijn verblijf in [internaat] onprettige ervaringen heeft opgedaan en dat dit hem in negatieve zin heeft gevormd. Ook het feit dat verzoeker heeft moeten opgroeien buiten de veiligheid van het ouderlijk gezin, zal zo zijn sporen hebben nagelaten.

Zoals gezegd (zie 3.3.a) is de Compensatiecommissie echter alleen bevoegd te adviseren tot toekenning van een gemaximeerde compensatie voor vermogensschade over het gegrond bevonden seksueel misbruik bij (onder meer bij een indeling in categorie 3, waarvan hier sprake is) voor substantiële vermogensschade die zonder gerede twijfel aan dit seksueel misbruik is te wijten en daarmee in een causaal verband staat.

4.5 Bij de vaststelling van de omvang van de vermogensschade gaat het om een vergelijking tussen enerzijds de situatie na het seksueel misbruik en anderzijds de situatie zoals die - het seksueel misbruik weggedacht - naar redelijke verwachtingen geweest zou zijn gelet op alle bekende feiten en omstandigheden. De Compensatiecommissie heeft de door verzoeker ter onderbouwing van de omvang van zijn vermogensschade aangedragen factoren evenals de door verweerder naar voren gebracht visie, beoordeeld.

4.6 De Compensatiecommissie is van oordeel dat niet zonder gerede twijfel aannemelijk is dat verzoeker substantiële vermogensschade heeft geleden die veroorzaakt is door het hem aangedane seksueel misbruik. Dit brengt met zich dat een indeling in categorie 5 -gelet op de daartoe gestelde eisen in de Compensatieregeling- niet aan de orde kan zijn. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel op grond van de volgende afwegingen.

4.7 Het is voor de Compensatiecommissie niet gemakkelijk zich een beeld te vormen van de vraag hoe verzoekers leven zou zijn gelopen indien het onderhavige seksueel misbruik niet zou hebben plaatsgevonden. Uit het (tijdens de klachtenprocedure) overgelegde rapport van de Raad van de Kinderbescherming blijkt dat verzoeker tijdens zijn lagere schoolperiode het bijzonder onderwijs heeft gevolgd. De redenen die daarvoor worden genoemd zijn divers. In het rapport wordt er onder meer melding van gemaakt dat hij in het regulier onderwijs niet mee kon komen wegens een leerachterstand, dat er sprake was van concentratie- en gedragsproblemen en dit alles wordt geweten aan een ongunstig milieu en opvoedingsomstandigheden in zijn eerste levensjaren. Dat betreft daarmee de periode dat verzoeker thuis woonachtig was bij zijn vader, die overigens lief was voor hem, maar die de opvoeding van de kinderen in zijn eentje geenszins aankon. Het is volgens de Compensatiecommissie daardoor niet zonder gerede twijfel komen vast te staan dat verzoeker -in de hypothetische situatie dat hij niet seksueel zou zijn misbruikt- op de lagere school wel zou hebben kunnen uitstromen naar de havo om vervolgens de HBO-[soort]opleiding te gaan doen. Uit het rapport blijkt duidelijk dat de vroege thuissituatie zeer remmend en belemmerend is geweest voor verzoekers cognitieve en sociale ontwikkeling en dat hij dus al een achterstand had opgelopen vóórdat hij uit huis werd geplaatst.

De Compensatiecommissie wil met deze afweging zich geenszins een oordeel aanmeten over verzoekers capaciteiten in aanleg. Uit de overgelegde brief van [datum] van [revalidatiecentrum]([naam], klinisch psycholoog) blijkt dat verzoeker méér in zijn mars had, hetgeen verzoeker ook heeft bewezen door op latere leeftijd in [jaartal] alsnog een [soort]-diploma voor [beroep] te behalen.

4.8 Daarbij komt dat verzoeker in [jaartal] een ongeval heeft gehad dat heeft geleid tot blijvend [soort]letsel waarvoor hij zeer veelvuldig is geopereerd. Hij kampt met blijvende beperkingen, rolstoelafhankelijkheid en aanpassingen in zijn woning. Als verzoeker al zou zijn toegelaten tot een opleiding tot [beroep], dan bestaat de reële kans dat hij niet in die hoedanigheid werkzaam zou hebben kunnen zijn.

Voorts wordt opgemerkt dat (zo valt te lezen in ov. 2.2 van het advies van de Klachtencommissie van 31 maart 2015) kennelijk in verzoekers leven ook sprake is geweest van andere potentieel beschadigende factoren, te weten seksueel misbruik dat verzoeker door derden (twee meisjes en een oudere man) (langdurig) is aangedaan. Daarbij komt dat geen arbeidsdeskundige en of verzekeringsgeneeskundige rapportages zijn overgelegd waaruit de reden voor de voortdurende arbeidsongeschiktheid valt af te leiden.

Onder deze omstandigheden kan de Compensatiecommissie dan ook niet komen tot een advisering omtrent vermogensschade. Er is immers niet, althans niet zonder gerede twijfel komen vast te staan dat de gestelde vermogensschade toerekenbaar is aan het destijds aangedane seksueel misbruik en/of de daaraan te wijten concentratieproblemen.

4.9 Dit laat onverlet dat de Compensatiecommissie oog heeft voor het leed dat verzoeker is aangedaan. Hij had - gelet op zijn uitermate kwetsbare achtergrond - juist moeten kunnen rekenen op een liefdevolle en beschermende omgeving. Uit het relaas van verzoeker in combinatie met overgelegde medische brieven blijkt dat hij kampt met nare herinneringen en pttsklachten, gebrek aan zelfvertrouwen en dat zijn vertrouwen in de medemens is aangetast. Hij heeft voorts zijn huwelijk zien stranden.

Uiteraard kan verzoeker aanspraak maken op smartengeld. Bij de bepaling daarvan betreft de Compensatiecommissie ook het feit dat sprake is geweest van twee daders, waardoor de impact van het aangedaan seksueel misbruik groter zal zijn geweest. Ook het feit dat verzoeker door zijn thuissituatie verhoogd kwetsbaar was, betreft zij in haar oordeel.

Het voorgaande brengt de Compensatiecommissie dan ook tot het advies het hoogste bedrag binnen categorie 3, te weten een bedrag van €20.000,- aan verzoeker te betalen. Aangezien door verweerder aan verzoeker bij wijze van voorschot reeds een bedrag van €10.000,- is betaald dat krachtens artikel 4 van de Compensatieregeling op het te adviseren bedrag in mindering moet worden gebracht, resteert een te betalen bedrag van €10.000,-.

4.10 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €1.567,45 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat - gelet op artikel 22 van de Compensatieregeling - €1.000,- voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 3 en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 3 en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- aan verzoeker een bedrag van €10.000,-- (€20.000,-- verminderd met het bij wijze van voorschot reeds betaalde bedrag van €10.000,--) te betalen, alsmede
- aan de advocaat van verzoeker ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag van €1.000,-- inclusief kantoorkosten en BTW te betalen.

Deze beslissing is geweest door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 03/10/2016 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter